

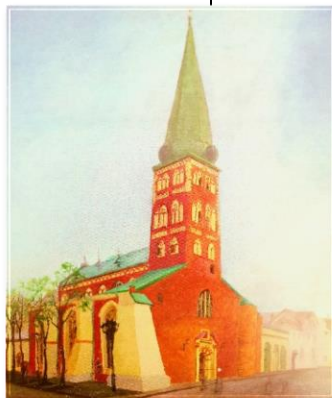
RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLES VĒSTNESĪTIS

Nr. 6 (438)
2024. gada
14. aprīlis

Sv. Jēkaba baznīcai kā Rīgas arhibīskapa – metropolīta katedrālei 100

Vēsturisko Rīgas panorāmu grezno seno baznīcu tornī, starp kuriem ir arī mūsu - Sv. Jēkaba katedrāles tornis. Kaut arī tornis, baznīcas ēka un draudze gandrīz astoņu gadsimtu laikā ir piedzīvojuši dažādas pārmaiņas, pats būtiskākais – Dieva pielūgšana un slavēšana vienmēr bijusi klātesoša. Pati dievnama celtniecība ir pabeigta 1225. gadā un nākošajā gadā tam aprit 800 gadi. Dažādajiem vēsturiskajiem

notikumiem laika griežos saistībā ar katedrāles ēkas 800 gadiem pievērsīsimies jubilejas gada izdevumos, bet šoreiz mūsu uzmanības centrā ir Svētā Jēkaba baznīcas katedrāles statusa simtgade. 1924. gada 3. maijā notika baznīcas iesvētīšana un 4. maijā arhibīskapa Antonija Springoviča ingress jeb svinīga ieiešana katedrālē.

Ar ko atšķiras katedrāle no draudzes baznīcas? Katedrāle ir diecēzes bīskapa sēdeklis jeb diecēzes centrālā baznīca. Tēlaināk izsakoties - māte visām diecēzes draudzēm. Diecēzes bīskaps savā vietējā Baznīcā – diecēzē pārstāv Kristu un Baznīca pulcējas ap Kristu, kā simbols ir katedrāle – bīskapa sēdeklis kā vietējās Baznīcas sirds.

Sv. Jēkaba katedrāle ir Rīgas arhidiecēzes katedrāle kopš 1924. gada, kaut arī pašas Rīgas arhidiecēzes jeb arhibīskapijas pirmsākumi meklējami jau 12-13. gadsimtu mijā, kad radās Livonijas valsts. Bīskapa Alberta laikā (1198-1229) tika dibināta Rīga un Rīgas bīskapija (diecēze). Vēlāk 13. gs. vidū tā kļuva par Rīgas arhibīskapiju, kuras kā metropolijas pārziņā bijas vairākas citas bīskapijas, no kurām daudzas atradās ārpus tagadējās Latvijas teritorijas.

(turpinājums 4.lpp)

DIEVKALPOJUMI RĪGAS SV. JĒKABA KATEDRĀLĒ

Svētdiena, 14. aprīlis.

Lieldienu 3. svētdiena

8.00 Sv. Mise; lūgšana „Svētais Dievs”

9.30 Sv. Mise angļu valodā

11.00 Galvenā Sv. Mise par

+ Aleksandru Dunduri un “Caritas”

aprūpējamajiem, kuri ir mūžībā

15.00 Sv. Mise par Jāni un Daniēlu

18.00 Vesperes

18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 15. aprīlis

8.00 Sv. Mise par Latvijā dzīvojošo tautu

11.00 Sv. Mise Aglonas Dievmātes

godam

Otrdiena, 16. aprīlis

8.00 Sv. Mise par + Emīliju

18.00 Sv. Mise adorācijas kapelā

Trešdiena, 17. aprīlis

8.00 Sv. Mise par + Lūciju Kalniņu

16.30 – 18.30 Grēksūdze

18.00 Adorācija

19.00 Sv. Mise jauniešiem par Stefānijas

veselību

Ceturtdiena, 18. aprīlis

8.00 Sv. Mise par Stulģu, Kaņepu,

Jirgensonu un Krastiņu dzimtām

18.30 Sv. Mise jauniešiem un jauniešu

vakars.

Piektdiena, 19. aprīlis

8.00 Sv. Mise par Daces veselību

Sestdiena, 20. aprīlis

8.00 Sv. Mise par Loginu ģimenes

mīrušajiem

12.00 Sv. Mise, kuras laikā diakons

Henriks Rektiņš tiks ordinēts par priesteri

18.00 Sv. Mise – dziedināšanas

dievkalpojums

Svētdiena, 21. aprīlis.

Lieldienu 4. svētdiena.

Labā Gana svētdiena

8.00 Sv. Mise; lūgšana “Svētais Dievs”

9.30 Sv. Mise angļu valodā

11.00 Galvenā sv. Mise par + Viesturu,

kuru svinēs Apustuliskais nuncijs Baltijas

valstīs Petars Antuns Rājičs, noslēdzot

savu kalpojumu mūsu zemē

15.00 Sv. Mise par + Jāzepu un Anitu

18.00 Vesperes

18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 22. aprīlis

8.00 Sv. Mise par + Agri, + Helēnu,

+ Vitāliju un + Birutu

Otrdiena, 23. aprīlis.

8.00 Sv. Mise par mūžībā aizgājušiem

Nemitīgā tautas Rožukroņa dalībniekiem

15.00 Sv. Mise Gaiļezera pansionātā

Rīgas Svētā Jēkaba katedrāles pastorālās komandas kontaktinformācija

Sv. Jēkaba katedrāle: tālr. 67326419

Diakons Gunārs Konstantinovs:

tālr. 67326419, mob. 29654800

jekaba.katedrale@tvnet.lv

Pastorālo vajadzību koordinatore –

Andžela mob. 26156406

Pr. Renārs Birkovs, administrators:

brenars@inbox.lv; mob. 28688843

Trešdiena, 24. aprīlis.

8.00 Sv. Mise par Ēriku
16.30 – 18.30 Grēksūdze
18.00 Adorācija
19.00 Sv. Mise jauniešiem par Paulu
Zuicēnu

Ceturtdiena, 25. aprīlis.

Sv. Marks, evaņģēlists, svētki

8.00 Sv. Mise par Jāni un viņa ģimeni

Piektdiena, 26. aprīlis.

8.00 Sv. Mise par Irēnu un Franci;
Jēzus Sirds litānija.

Sestdiena, 27. aprīlis.

8.00 Sv. Mise par Irēnu un Franci

Svētdiena, 28. aprīlis.

Lieldienu 5. svētdiena

8.00 Sv. Mise; lūgšana „Svētais Dievs”
9.30 Sv. Mise angļu valodā
11.00 Galvenā Sv. Mise Alberta Jodis
nodomā
15.00 Sv. Mise par + Rolandu Freimani
un + Edgaru Ašaku
18.00 Vesperes
18.30 Sv. Mise par draudzi

Pirmdiena, 29. aprīlis.

Sv. Katrīna no Sjēnas, jaunava, Baznīcas doktore un Eiropas aizbildne, svētki

8.00 Sv. Mise par Martas ģimeni

Otrdiena, 30. aprīlis

8.00 Sv. Mise par arhibīskapa Z.
Stankeviča veselību

Trešdiena, 1. maijs

8.00 Sv. Mise par Teteru un Čeveru
dzimtām
16.30 – 18.30 Grēksūdze
18.00 Adorācija
19.00 Sv. Mise jauniešiem par Normundu

Svētā Mise jauniešiem Trešdienās

Vissvētākā Sakramenta
adorācija 18.00

Sv. Mise 19.00

Grēksūdzes sākot no 16.30

Ceturtdiena, 2. maijs.

Sv. Atanāzijs, bīskaps un Baznīcas doktors, piemiņas diena

8.00 Sv. Mise par Juri

Piektdiena, 3. maijs.

Sv. Apustuļi Filips un Jēkabs, svētki

8.00 Sv. Mise par Romāniju, Volodimiru,
Janu, Oleksandru, Annu, Mariju,
Antoniju, Ilju, Annu, Darju, Annu, Inesu,
un Andi (Saliņu dzimtu), Sergeju, Jeļenu,
Sofiju, Artjomu un Andri

Sestdiena, 4. maijs.

Rīgas Sv. Jēkaba katedrāles konsekrēšanas gadadiena

8.00 Sv. Mise par Jeļenu, Tatjanu, Irinu,
Aleksandru, Svetlanu, Oksanu.

Svētdiena, 5. maijs.

Lieldienu 6. svētdiena

Vissvētākā Sakramenta adorācija

8.00 Sv. Mise; lūgšana „Svētais Dievs”

9.30 Sv. Mise angļu valodā

11.00 Galvenā Sv. Mise par fon

Valtervitenheimu dzimtas mirušajiem.

Pateicības dievkalpojums par katedrāles

simtgadi; Jēzus Sirds dievkalpojums;

Svētlietu pasvētīšana

15.00 Sv. Mise par Baronu ģimeni

18.00 Rožukronis

18.30 Sv. Mise par draudzi

**Pateicības
dievkalpojums par
katedrāles simtgadi**

Svētdien, 5. maijā
Plkst. 11.00

Pēc dievkalpojuma agape

Sv. Jēkaba baznīcai kā Rīgas arhibīskapa – metropolīta katedrālei 100

(turpinājums no 1.lpp.)

Rīgas arhidiecēzes katedrāle tajā laikā bija Māras baznīca jeb tagadējā Rīgas Doma baznīca. Šādā veidā Rīgas arhidiecēze pastāvēja līdz 1563. gadam, kad bija Reformācijas laiks un Livonija kā valsts pārgāja luterticībā, kas nozīmēja to, ka visas baznīcas, tostarp Māras un Sv. Jēkaba, tika nodotas luterāņu pārvaldībā. Līdz ar to Rīgas arhidiecēze savu pastāvēšanu beidza un tika atjaunota 20. gs. divdesmitajos gados.

Rīgas diecēze tika atjaunota neilgi pirms Latvijas Republikas proklamēšanas - 1918. gada 29. septembrī un pāvests Benedikts XV par tās bīskapu iecēla Antoniju Springoviču. Ar laiku pāvestam tika lūgts atjaunot arī Rīgas arhidiecēzi, uz ko pāvests atbildēja, ka tas nav iespējams tāpēc, ka Rīgā nav atbilstošas katedrāles arhibīskapa sēdeklim, jo vēsturiskās Livonijas laika baznīcas bija luterāņu draudžu pārziņā un bīskaps A. Springovičs rezidēja Aglonā. Mēģinot rast iespēju atjaunot vēsturisko arhidiecēzi ar katedrāli Rīgas centrā, norisinājās sarunas katoļu Baznīcas vadības, luterāņu Baznīcas augstāko pārstāvju, Satversmes sapulces un vēlāk arī LR Saeimas līmenī. Sarunas nebija vieglas, jo kā iespējamie dievnami katoļu arhidiecēzes katedrālei tika izvirzītas Rīgas Doma baznīca un Sv.

Jēkaba baznīca, kas nozīmēja to, ka luterāņiem nāktos atteikties no viena sava dievnama. Kāpēc tieši šīs divas baznīcas? Rīgas Doms bija arhidiecézes katedrāle pirms Reformācijas un Jēkaba baznīca luterisma laikā bija vienīgā katoļu baznīca Rīgā no 1582. līdz 1621. gadam, kad poļu karalis Stefans Batorijs izdeva pilsētas rātei rīkojumu nodot baznīcu katoļu rīcībā, bet līdz ar zviedru ienākšanu Rīgā tā atkal bija luterāņu baznīca. Latvijas Republikas Saeimā šis jautājums tika skatīts paralēli ar iespējamo konkordātu (starptautisko līgumu) starp Latvijas valsti un Svēto Krēslu. Valdība zināja, ka šis līgums ir ļoti nozīmīgs, kā arī apzinājās nepieciešamību piešķirt katoļiem dievnamu katedrāles vajadzībām, jo pāvests bija viens no pirmajiem

starptautiskajiem līderiem, kurš atzina jauno Baltijas valstu neatkarību pēc pirmā pasaules kara. 1923. gada 7. augustā Sv. Jēkaba baznīca tika nodota Katoļu baznīcas rīcībā.

Sv. Jēkaba baznīca tika iekārtota atbilstoši katoļu liturģijas svinēšanai, uztaisīts altāris, izveidots koris utt., 1924. gada 3. maijā notika baznīcas iesvētīšana, 4. maijā arhibīskapa svinīgā ieiešana katedrālē un tai sekojošais svētku dievkalpojums, kura laikā tika nolasīts

pāvesta Pija XI dekrēts par Rīgas arhidiecézes nodibināšanu šādā formā.

Tāpēc 4. maijs, kas tik zīmīgi tagad sakrīt arī ar mūsu Latvijas valsts neatkarības atjaunošanu, ir arī skaista liecība un aicinājums iet pie Dieva, kurš visu dara jaunu – atjauno mūsu ticību, mūsu valsti un aicina mūs tiekties uz garīgo atmodu. Kā toreiz sacīja arhibīskaps Antonijs Springovičs savā sprediķī, ieiešana šajā dievnāmā ir kā lūgums pēc pagātnes rētu, kara un daudzo

starpkonfesiju strīdu dziedināšanas jaunizveidotajā Latvijas valstī un atjaunotajā arhidiecēzē, tā tagad arhibīskaps Zbignevs Stankevičs mudina lūgt Dievu pēc garīgās atmodas mūsu zemē un to veicināt savu iespēju robežās. Atjaunotne ir iespējama stiprā ticībā, uz kuru mūs iedvesmoja

svētais pāvests Jānis Pāvils II, kurš apmeklēja katedrāli 1993. gadā pēc Padomju Savienības sabrukšanas, par ko viņš jau pravietiski bija izteicies un ticībā zināja, ka Dievam tas ir iespējams. Atjaunotne ir Baznīcas kopīgā (sinodālā) ceļa gājums, klausoties Dievā un vienam otrā, uz ko mūs mudina pāvests Francisks, kurš Jēkaba katedrālē ieradās 2018. gadā. Ļausim, lai Dievs šajos katedrāles simtgades svētkos atjauno mūs garā ikdienas.

Imanuels Kants un apgaismība

Šogad ietekmīgajam vācu domātājam Imanuelam Kantam aprit 300 gadi kopš viņa dzimšanas un 220 gadi kopš došanās mūžībā. Šī domātāja ietekmi uz Eiropas tālāko intelektuālo attīstību nevar pārspīlēt un izrādās, ka arī Latvijai, diemžēl ne kā valstij, bet kā ģeogrāfiskai vietai, ir bijusi sava loma

šī stāsta tapšanā. I.Kanta spalvai pieder vairāki darbi, bet starp tiem vispazīstamākās ir viņa kritikas: *Tīrā prāta kritika* (1781.g.,

papildinātā versija

1787.g.), *Praktiskā prāta*

kritika (1788.g.) un

Spriestspējas kritika

(1790.g.). Šīs triloģijas

stāsta sākums nav

iedomājams bez Rīgas,

kurā *Tīrā prāta kritika*

tika drukāta un no kuras

tā devās plašajā pasaulē, lai uzrunātu daudzus laikabiedrus un nākamo paaudzi prātus. Tāpat Liepājā bija izdevniecība, kurā tika drukāta *Spriestspējas kritika* un pie attiecīgās ēkas ir atrodama piemiņas plāksne. Tātad vismaz divas Latvijas pilsētas var lepoties ar savu līdzdalību un ieguldījumu I.Kanta filosofiskās domas veicināšanā.

Imanuela Kanta kritiku nozīme slēpjas tanī, ka ir ierasts uzlūkot filosofus

diskutējam par dažādām idejām un teorijām, bet I.Kantu interesēja pats prāts jeb *aparāts*, kurš veic spriešanu, vērtēšanu un cilvēcisko aktivitāšu organizēšanu. Tādēļ katra no kritikām ir veltīta specifiskai prāta funkciju pētīšanai, lai atbildētu uz trim, Kantaprāt, galvenajiem jautājumiem: *Ko es varu zināt? Kas man jādara? Uz ko es varu cerēt?* Jāpiebilst, ka tiešu un viegli saprotamu atbildi neviens lasītājs neatradīs I.Kanta darbos, jo

ikvienā no tiem veikta pamatīga analīze, lai veidotu sistēmu, kuras ietvaros ir iespējams gūt meklētās atbildes. Tas nozīmē, ka I.Kants pieprasa pacietību un filosofisku sagatavotību. Viņš noteikti ir autors, kura lasīšanai ir jāsagatavojas ar citu autoru palīdzību, vismaz, ja ir vēlme teikt, ka kaut ko sapratu, nevis vienkārši palieļties ar to, ka ir lasīts dižais Kants.

I.Kants nav šauras jomas domātājs, ko labi ilustrē viņa pievēršanās arī vēl vismaz diviem citiem jautājumiem, kuriem piemīt *mūžīga aktualitāte*. Tie ir *ētika* un *politika*. Savā darbā *Par mūžīgo mieru* (1795.g.) I.Kants apcer politiska rakstura jautājumus un izvirza savus priekšlikumus valstu vadītājiem, kas orientētu visas sabiedrības uz saprātīgu un mierpilnu līdzās pastāvēšanu. Savukārt, attiecībā uz ētiku I.Kants ir popularizējis

principu, ka cilvēks cilvēkam nekad nedrīkst būt līdzeklis, bet tikai mērķis. Ētikā I.Kants ir slavens ar kategorisko imperatīvu: *Rīkojies tā, it kā tavas rīcības principam ar tava gribasspēka palīdzību vajadzētu kļūt par vispārēju dabisku likumu*. Kaut arī formulējums ir sarežģīts, doma ir vienkārša, proti, ja visi rīkotos tā, kā rīkojies tu un būtu tādas pašas motivācijas vadīti, vai mēs dzīvotu labā un funkcionējošā sabiedrībā? No I.Kanta imperatīva izriet, ka zagt, melot un lauzt doto vārdu ir nepieņemami, jo, ja tā rīkotos visi, proti, ja tāds būtu universālais likums, tad nevarētu pastāvēt sabiedrība, jo visi viens otram kaitētu un viens otram nevarētu uzticēties.

I.Kantu, kā apgaismības domātāju, raksturo vēlme visu pakārtot prātam jeb racionalitātei. Šādai pieejai diemžēl ir arī savi trūkumi. Starp tiem minēšu tikai cilvēka emocionalitātes panicināšanu, uzlūkojot to vairāk kā draudu, nekā izmantojamu resursu un integrālu cilvēcības sastāvdaļu, kas ir ne mazāk būtiska kā mūsu saprātīgums. Otrs aspekts ir saistīts ar prāta ierobežotību, proti, I. Kanta pieeja izslēdz pārdabisko, jo tas ir viņpus dabas un pat dabā ne viss ir prātam pieejams un izzināms. I.Kants pārstāvēja ideju, ka prāts ir gaismas avots šajā neskaidrajā pasaulē, bet kristietība atgādina, ka arī prātam vajag gaismu, jo pašā prātā netrūkst tumsas, kuru bez gaismas no augšienes nav iespējams kļiedēt.

Kristaps Oliņš

Kristus – mūsu labais Gans

Lieldienu laika 4. svētdiena ir Labā Gana svētdiena, kas šogad ir 21. aprīlī. Jēzus stāda sevi priekšā kā Labo ganu un izskaidro saviem klausītājiem tā cilvēka īpašības, kurš sargā avis: Viņa uzmanība, Viņa upurēšanās gars, Viņa vienotība ar Tēvu, viņa pilnīga brīvība uzņemties savu misiju. Šķiet, ka Viņš mudina tos, kas Viņā klausās, uzticēties Viņam un vēlēties būt daļai no Viņa avju ganāmpulka. Labā Gana svētdienā Baznīca aicina mūs ieiet augšāmcēlušā Kristus ganāmpulkā, ļaut Viņam būt mūsu vadonim.

Lieldienu gaisma izgaismo Labā gana tēlu -varam teikt, ka Jēzus "*ir mans gans, un man nebūs trūkuma. Viņš liek man gulēt zaļās ganībās, Viņš ved mani pie skaidriem ūdeņiem*" (Ps 23, 1-2), jo Viņš uzvarējis nāvi un atgriezies dzīvē. Pēc uzvaras pār elli, kā teikts liturģiskajā himnā, cilvēku dzimtas Atjaunojošais atgriežas debesīs, augšāmcēlies, nesot savas avis uz saviem pleciem. Šajā avī mēs varam atrast cilvēces tēlu, katra no mums tēlu.

Jēzus uzsver, ka Viņš atdod savu dzīvību par avīm, kas ir brīvības un līdz ar to mīlestības akts: "*Tāpēc Tēvs mani mīl, ka Es atdodu savu dzīvību, lai to atkal paņemtu. Neviena man to neatņem, bet Es to dodu par brīvu. Man ir vara to dot, un Man ir vara to ņemt atpakaļ. Tādu pavēli Es esmu saņēmis no sava Tēva.*" (Jņ 10, 17-18) Kādu cerību dod apziņa, ka mūs

mīl tāds Gans! Ja Kunga ciešanas mums parāda, cik liela ir Viņa mīlestība pret mums, tad Viņa augšāmcelšanās mums saka, ka ir vērts ļauties, lai šī mīlestība mūs iekaro.

Šī svētdiena mums ir aicinājums dzīvot cerībā un apziņā, ka kopā ar Dievu mēs esam drošās rokās. Tāpat tā ir atgādinājums, ka Kristus - mūsu labais Gans - mūs nodrošina šeit virs zemes ar pārdabiskajām žēlastībām caur sakramentiem, kurus bīskapi un priesteri sniedz Kristus vārdā. Mums ir jālūdz par jauniem aicinājumiem uz šo tik nozīmīgo kalpojumu, kas ir redzama Dieva žēlsirdīgās mīlestības klātbūtne pasaulē.

**Lūdzam atbalstīt katedrāli
ar ziedojumu
pie dievnama apmeklēšanas vai
ar bankas pārskaitījumu
Rīgas Svētā Jēkaba
Romas katoļu draudze
Reģ Nr. 90000106696
UNLALV2X
SEB bankas konta nr.
LV84UNLA0002000701505**

* * *

**Lielākā dāvana
dzīvajiem un mirušajiem
Jēzus Kristus Upuris –
svētā Mise par dzīvajiem un
mirušajiem konkrētos nodomos
ir lielākā dāvana, aizlūgums un
atbalsts cilvēku vajadzībās.
Pieteikt šos nodomus var
sakristejā vai pie dežurantes.**

**Pateicamies ikvienam par
atbalstu Sv. Jēkaba
katedrāles remontam un
draudzes vajadzībām!**

Redakcijas adrese:

M. Pils 2, Rīga, LV-1050

Tālr.: 28688843

E-pasts: brenars@inbox.lv

Vēstnesīša numuri pieejami:

Redkolēģija:

Atbildīgais: pr. Renārs

Redīgēja: Stella

Datorsalikums: Inga

Metiens: 450 eks.

vestnesitis.wordpress.com